

Příběh piva

*„Český duch může sice na čas bloudit,
rozmach mohutného jeho křídla může ho
zanést někdy třeba až na kraj světa,
ale k pivu vrátí on se najisto vždycky zase!“*

Jan Neruda

Pivo je kvašený alkoholický nápoj se specifickou nahořklou chutí. Vyrábí se z obilného sladu a povětšinou i vody a chmele. Aby vše probíhalo, jak má, neobejde se tohle všechno bez pivních kvasinek.

Ovšem není pivo jako pivo. Jen si zkuste někdy porovnat to naše české se svrchně kvašeným pivem typu „ale“ oblíbeným třeba v Británii nebo Irsku. Bohatou čepici pěny na něm nečekejte. To v Polsku zase seženete jinou specialitu – svařené pivo. Co by na to asi říkal Jára Cimrman se svým: „Teplé pivo je horší než studená Němka...“?

Historie piva je stará několik tisíc let. Podle jedné z teorií vzniklo pivo tak, že kdosi nepozorný omylem nechal stát misku s obilnou kaší před domem. Do té pak napršelo, a když zase vysvitlo slunce, hmota začala kvasit. Pak už to chtělo jen nějakého odvážlivce, aby nápoj ochutnal a začal pivo cíleně vyrábět. Původně se pivo samozřejmě pilo nefiltrované, takže by se nám dnes zdálo pořádně zakalené. Hořkost se pak regulovala pražením ječných zrn v popelu.

Ve starověkém Egyptě se pivem i platilo. A hlavně na něj měli nárok dělníci, včetně těch, kteří stavěli pyramidy. Dostávali na ně třikrát denně poukázky. Dneska bychom řekli stravenky.

V Chamurapiho zákoníku dokonce najdeme soupis trestů za ředění piva.

Zajímavé je, že stíhání byli i hospodští a šenkýřky, kteří nenahlásili, že se u pití piva vedou řeči poškozující stát. To, že si Babyloňané piva nadměru vážili, dokládá také fakt, že na dobytých územích ušetřili jako jedny z mála staveb právě pivovary.

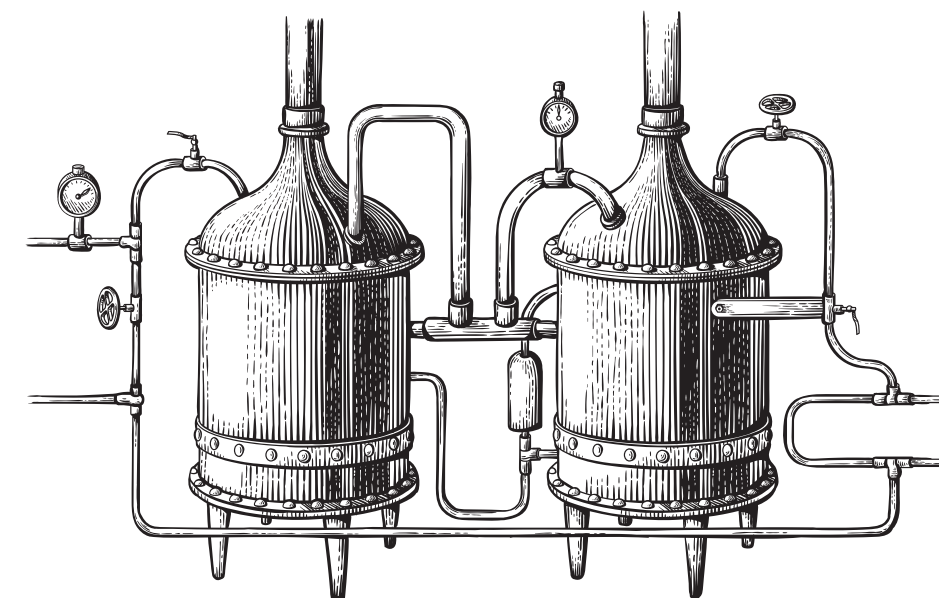
Také jste si všimli, že zatímco víno je bráno za požitkářský nápoj, pivo často má punc něčeho obvyčejnějšího a lidovějšího? Za tohle nespravedlivé dělení můžou tak

trochu Římané. Ti pivo v dřívějších dobách zbožňovali, ale později začali dávat přednost vínu. Pivo totiž pili jejich úhlavní nepřátelé – barbaři. V Římě se dokonce říkalo: „Kdo pije víno, je cítit nektarem, kdo pije pivo, smrdí po kozlu.“

Na našem území začíná historie piva ve čtvrtém století před naším letopočtem, kdy sem přišli Bójové. Hlavní rozmach vaření piva pak přišel se Slovany. Ti pivo vařili z ječmene, pšenice nebo ovsu a ovládali také proces chmelení. Chmel totiž pivo přirozeně konzervuje a dodává mu mléčný tón.

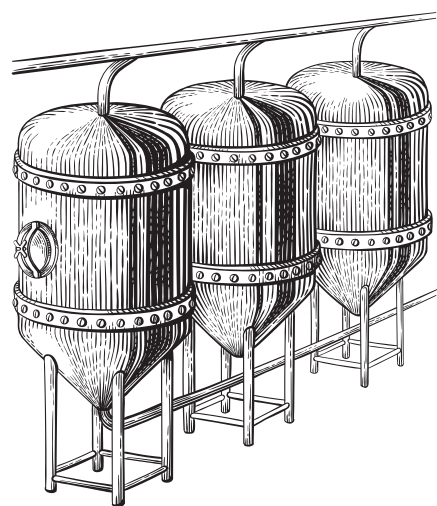

Technologii vaření piva postupem času pomáhali zdokonalovat poměrně nečekaní pivovarníci. Pivovary se ve středověku často nacházely v kláštrech, kde pivo vařili mniši. Ti se naučili zdokonalovat postup jeho výroby, čímž slavili úspěchy široko daleko. Takto si uznání získal například Břevnovský klášter založený v 10. století svatým Vojtěchem.

Ze středověku se zachoval i posměšný citát, který vyjadřuje vztah církve k pivu:

„Ten, kdo pije pivo, dobře spí. Ten, kdo dobře spí, nehřeší. Ten, kdo nehřeší, se dostane do nebe. Amen.“

V té době se pivo pilo víc než voda. Nebyla to zhyralost, ale nutnost. Tehdejší voda se samozřejmě nijak neupravovala a byla zvláště ve městech zdravotně závadná. Možná právě proto se z piva stal běžný nápoj, který se na našich stolech přirozeně objevuje častěji než jiný

alkohol. Pivo zkrátka oproti jinému svátečnímu alkoholu pili všichni a pořád. Tehdy ale bylo oproti dnešku méně alkoholické. Zato hutnější a výživnější. A Češi si na ně rychle zvykli.

Tím největším důvodem, proč se u nás těší pivo už po staletí takové oblibě, je hlavně jeho chuť. Za tou stojí jedinečný žatecký chmel. Ten podle odborníků mezi ostatními vyniká a díky němu prý můžeme pivo plzeňského typu právem považovat za nejlepší na světě. Žatecký chmel má totiž nižší hořkost a je velmi aromatický. Je to náš národní poklad!

Pivo sehrálo svou roli i v dobách národního obrození, kdy se stalo častým námětem řady veseloher. Pražští sládcí, Pivovar v Sojkově nebo Opera o sládcích. Museli jsme přece dokázat, že české pivo je lepší než německé. V činohře Obležení Prahy od Švédů se dokonce Švédové těší na válečnou kořist v podobě českého piva. A jeden z nich pronese:

„To vaše české pivečko jest mezi všemi pivečky nejpivečkovatější.“

Dobrou pověst mělo naše pivo zkrátka odjakživa.

Dnes se pivní znalci neustále hádají, zda se pivo točí nebo spíše čepuje. Čepovat se odvozuje z dob, kdy bylo pivo v dubových sudech se zátkami, takzvanými čepy. Naopak točení odkazuje na tlakostroje z 19. století, u nichž se pro natlakování točilo kovovým kolem. Kdybychom měli být korektní, tak dnes pivo tlačíme. Jelikož ho do sklenic dostaneme za pomoci tlaku oxidu uhličitého, vzduchu či dusíku.

Ať už to nazveme jakkoli, pivo se dá do püllitru dostat různě. Takový šnyt neboli košť vypadá jako malé pivo

v klasickém püllitru s bohatou pěnou. Ta chrání samotné pivo, které si prý znalci díky tomu déle a lépe vychutnají. Na první pohled pak působí jen jako pěna ve sklenici. Nenechte se ale zmást, když vypijete šnyt na ex, projeví se sladší a mnohem jemnější chuť piva. Ideální na proložení klasických püllitru! Oproti tomu takzvaný čochtan nemá pěnu skoro vůbec žádnou.

A věděli jste, že do lahví ze skla se začalo pivo stáčet už v polovině 19. století, a to v pražském pivovaru u Křižovníků? Láhve totiž oproti sudům usnadňovaly manipulaci a zvyšovaly výdrž piva. Už tenkrát navíc fungovalo zálohování lahví, tudíž byly stejně jako dnes vratné.

V naší kultuře snad nenajdeme většího milovníka piva a hospodského prostředí, než Bohumila Hrabala. Jelikož vyrostl v pivovaru, pivo se stalo je životní vášní i zdrojem inspirace. Vždyť právě u piva jeho pábítelé pronáší svá nenápadná moudra a hlavně, užívají si toho, že jsou vůbec na světě. Strýc Pepin, Maryška pijící pivo na ex nebo třeba žravý pan Karel. Všechny tyhle Hrabalovy postavy zosobňují to, s čím si pivo chceme spojovat nejvíc. S pohodou a sladkým nicneděláním v kruhu blízkých, s nimiž můžeme pozorovat ubíhající život kolem nás.

Pivo se navíc brání proměnám času. Je to jedna z mála věcí, která se nemění. Protože jak říkával Hrabal:

*„Pokrok je dobrej na to, aby lidi byli lidi,
ale na chleba a máslo a pivo je pokrok
učiněnej mor, to se na tohle musí jít
s technikou sakra pomalu.“*

Když pivo náhodou nestačíte vypít, skvěle ho využijete při vaření. Díky sladu totiž pivo propůjčuje jídlu, a hlavně masu zajímavou kombinaci chutí a zaručuje i jeho křehkost. A nebojte, pozvolným dušením nebo pečením z piva vyprchá všechna hořkost.

Na pivu se pečou i buřty nebo se s jeho pomocí dělá pivní sýr. A naše stará známá Magdalena Dobromila Rettigová zmiňuje také recept na pivní polévku, takzvanou gramatyku. Základ tvoří chleba rozmочený v pivu, který se vaří s rozšlehanými vejci, kmínem a kyselou smetanou.

*Kde je stárek, tam je mládek,
tam je taky pivovárek.*

*Kde se pivo vaří, tam se dobře daří,
tam se dobře daří, kde se piva vaří,
pojďme tam a pijme ho až do rána bílého.*

*Pívo pijme, ať to zvíme,
zdali sobě rozumíme.*

*Pívo pijme, ať to zvíme,
Máme-li se rádi, jsme-li kamarádi,
pojďme tam a pijme ho až do rána bílého.*

